

สถานการณ์ด้านแรงงานเดือนตุลาคม ๒๕๖๑
และประมาณการ ปี ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๒

กระทรวงแรงงาน

ร่วมกับ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สถานการณ์ด้านแรงงานเดือนตุลาคม 2561 และประมาณการปี 2561 และปี 2562

สารบัญ	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
1. สรุปสถานการณ์ด้านแรงงานเดือนตุลาคม 2561 และประมาณการปี 2561 และปี 2562	4
2. ประเด็นด้านแรงงานที่น่าสนใจ	12
3. ดัชนีชี้วัดภาวะแรงงาน	17
 ภาคผนวก	
ตารางแสดงการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวสัญญาณเตือนภัยการจ้างงานจากดัชนีชี้้นำเศรษฐกิจแรงงาน	20

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ด้านแรงงานเดือนตุลาคม 2561 และประมาณการปี 2561 และปี 2562

รายงานสถานการณ์เดือนตุลาคม 2561 และประมาณการปี 2561 และปี 2562

“การจ้างงานเดือนตุลาคม 2561 ขยายตัวร้อยละ 7.62 และประมาณการปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 4.29 และปี 2562 อยู่ที่ร้อยละ 3.98 โดยมีประเด็นด้านแรงงานที่น่าสนใจ คือ Gig Economy กับรูปแบบการจ้างงานและการคุ้มครองแรงงานในอนาคต”

สถานการณ์การจ้างงานเดือนตุลาคม 2561 ขยายตัวร้อยละ 7.62 โดยกระทรวงแรงงานประมาณการการจ้างงานปี 2561 จะขยายตัวที่ร้อยละ 4.29 จากการขยายตัวของอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศ โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวสูง การลงทุนภาคเอกชนและการส่งออกสินค้ากลับมาขยายตัวสอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรม ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวหดตัวเล็กน้อย ตามจำนวนนักท่องเที่ยวจีนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับการใช้จ่ายภาครัฐหดตัวเล็กน้อยจากรายจ่ายประจำ ประมาณการการจ้างงานปี 2562 จะขยายตัวที่ร้อยละ 3.98 จากการคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวร้อยละ 3.5 – 4.5 โดยมีแรงสนับสนุนจากการใช้จ่ายภาครัฐเร็วขึ้น การปรับตัวดีขึ้นของการลงทุนรวม การปรับตัวดีขึ้นของภาคการท่องเที่ยว การขยายตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลกที่สามารถสนับสนุนการขยายตัวของการส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง และการเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้า การผลิต และการลงทุนระหว่างประเทศ

แนวโน้มการจ้างงานในภาพรวมของตลาดแรงงานในอีก 12 เดือนข้างหน้าตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 ถึงเดือนกันยายน 2562 อยู่ในภาวะปกติ โดยดัชนีชี้เส้นทางเศรษฐกิจที่มีนัยสำคัญต่อการจ้างงาน ได้แก่

1. การใช้กระแสไฟฟ้าชะลอตัวจากปีที่ผ่านมาโดยปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลงทุกภาคส่วน ทั้งภาคครัวเรือน กิจการขนาดเล็ก กลาง และใหญ่
2. ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวจากปีที่ผ่านมาเป็นการขยายตัวในทุกหมวดการใช้จ่าย เว้นหมวดสินค้าไม่คงทนที่หดตัวจากผลของฐานสูงในปีก่อนที่มีการเร่งซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าและยานยนต์ก่อนการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต
3. อัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตขยายตัวจากปีที่ผ่านมา ตามการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตในหมวดยานยนต์ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม และหมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม สอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรมปรับตัวดีขึ้นดังกล่าวก่อนที่เพิ่มขึ้น
4. ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวจากปีที่ผ่านมาตามเครื่องชี้การลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์
5. มูลค่าการจำหน่ายรถยนต์ขยายตัวจากปีที่ผ่านมาตามยอดจำหน่ายรถยนต์ในประเทศที่ยังเติบโตต่อเนื่อง
6. มูลค่าการจำหน่ายรถจักรยานยนต์ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมาสอดคล้องกับยอดจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ที่ชะลอตัวจากการปรับลดลงของยอดจำหน่ายรถจักรยานยนต์ และตลาดส่งออกมีการชะลอตัว
7. พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลชะลอตัวจากปีที่ผ่านมาเป็นการชะลอตัวทั้งในหมวดที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะอาคารชุด หมวดพื้นที่เพื่อการพาณิชย์ และหมวดอุตสาหกรรมและโรงงาน

8. ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากองค์ประกอบดัชนีปรับลดลงเล็กน้อย ได้แก่ พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างทั่วประเทศ และดัชนีปริมาณการส่งออกสินค้า (ไม่รวมทองคำ)

9. ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา โดยความเชื่อมั่นด้านต้นทุนลดลงจากเดือนก่อนจากผู้ประกอบการผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจขนส่งและคมนาคม ทั้งนี้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นจากราคาพลังงานที่ผันผวน

10. ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวจากปีที่ผ่านมา โดยรวมเพิ่มขึ้นจากการผลิตในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดยานยนต์ และหมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเป็นสำคัญ

11. ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา ตามทิศทางของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ในเอเชีย โดยปัจจัยบวกที่สำคัญ ได้แก่ พื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง โครงการลงทุนภาครัฐ และกรอบระยะเวลาเลือกตั้งที่ชัดเจน

12. มูลค่าการส่งออกชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากฐานการส่งออกปีที่แล้วสูง ขณะที่เดือนสิงหาคมได้เร่งการส่งออกเป็นจำนวนมากเนื่องจากกังวลกับสงครามการค้าส่งผลให้การส่งออกในเดือนกันยายนมีมูลค่าลดลง

13. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกขยายตัวจากปีที่ผ่านมา โดยได้รับแรงหนุนจากปริมาณการส่งออกน้ำมันดิบจากอิหร่านจากการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ รวมถึงการคงปริมาณการผลิตน้ำมันของซาอุดีอาระเบียและรัสเซีย และปริมาณน้ำมันคงคลังสหรัฐฯ ปรับตัวลดลง

สำหรับสถานการณ์การว่างงานเดือนตุลาคม 2561 อยู่ที่ร้อยละ 1.01 ของกำลังแรงงานรวม (ค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานเดือนมกราคม – ตุลาคม 2561 อยู่ที่ร้อยละ 1.09) **กระทรวงแรงงานประมาณการอัตราการว่างงานปี 2561 จะอยู่ที่ร้อยละ 1.06 และอัตราว่างงานปี 2562 อยู่ที่ร้อยละ 0.91**

สถานการณ์การเลิกจ้าง อัตราการเลิกจ้างลูกจ้างในระบบประกันสังคมมาตรา 33 เดือนตุลาคม 2561 คิดเป็นร้อยละ 0.20 มีอัตราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเดือนกันยายน 2561 ที่อยู่ที่ร้อยละ 0.19 แต่เท่ากับเดือนตุลาคมปีที่แล้วที่มีอัตราการเลิกจ้างลูกจ้างที่ร้อยละ 0.20 การเลิกจ้างมีอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยในช่วงที่เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.17 (ใช้ฐานข้อมูล ปี 2548 – 2551) แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับช่วงวิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ ปี 2552 – 2553 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.55

ประเด็นด้านแรงงานที่น่าสนใจ ได้แก่ Gig Economy กับรูปแบบการจ้างงานและการคุ้มครองแรงงานในอนาคต : Gig Economy มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเติบโตของเทคโนโลยีและโลกออนไลน์ แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) และค่านิยมของคนยุคใหม่ที่ต้องการมีอิสระ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน เนื่องจากตลาดแรงงานของ Gig Economy ครอบคลุมตั้งแต่ผู้มีงานประจำอยู่แล้วและรับงานเสริม ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นฟรีแลนซ์เป็นอาชีพหลัก รวมถึงแรงงานนอกระบบที่ไม่มีสัญญาการจ้างงาน ปัจจุบันแรงงานที่รับงานอิสระจึงถูกมองว่าเป็น self - employed ที่รับจ้างงานในฐานะ independent contractor หรือเป็นอิสระจากนายจ้าง มีจำนวนมากขึ้น และจะไม่ได้รับผลประโยชน์และการคุ้มครองในฐานะลูกจ้าง ประเด็นที่เป็นความเสี่ยงของแรงงานอิสระดังกล่าว เช่น การไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาล สิทธิวันลาหยุด ลาป่วย รวมถึงความไม่แน่นอนของรายได้ที่อาจส่งผลให้เกิดปัญหารายได้ไม่เพียงพอ การขาดอำนาจในการต่อรองกับนายจ้าง อย่างไรก็ตาม Gig Worker มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ฝ่ายนายจ้าง/สถานประกอบการ แรงงาน/ลูกจ้าง และรัฐบาลต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมมือกันเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์สูงสุด โดยนายจ้างต้องปรับการทำงานให้มีความยืดหยุ่น

รองรับลักษณะของลูกจ้างที่มีอิสระและมีแนวทางในการทำงานที่ปรับเปลี่ยนตามความต้องการได้ แรงงาน/ลูกจ้างต้องพัฒนาทักษะ/ความเชี่ยวชาญที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ในขณะที่ภาครัฐควรมีการวางแผนงานในการดูแลและคุ้มครองแรงงาน รวมถึงมาตรฐานการจ้างงานเพื่อสนับสนุนการทำงานในรูปแบบ Gig Economy เช่น รูปแบบประกันสังคมที่เหมาะสมกับกลุ่ม Gig worker การกำหนดการทำสัญญาจ้าง การดูแลสิทธิและการคุ้มครองแรงงาน ตลอดจนการจัดสวัสดิการแรงงานในรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากนั้นควรมีการจัดเก็บข้อมูลการจ้างงานในรูปแบบดังกล่าว เพื่อให้การจับคู่ระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

.....

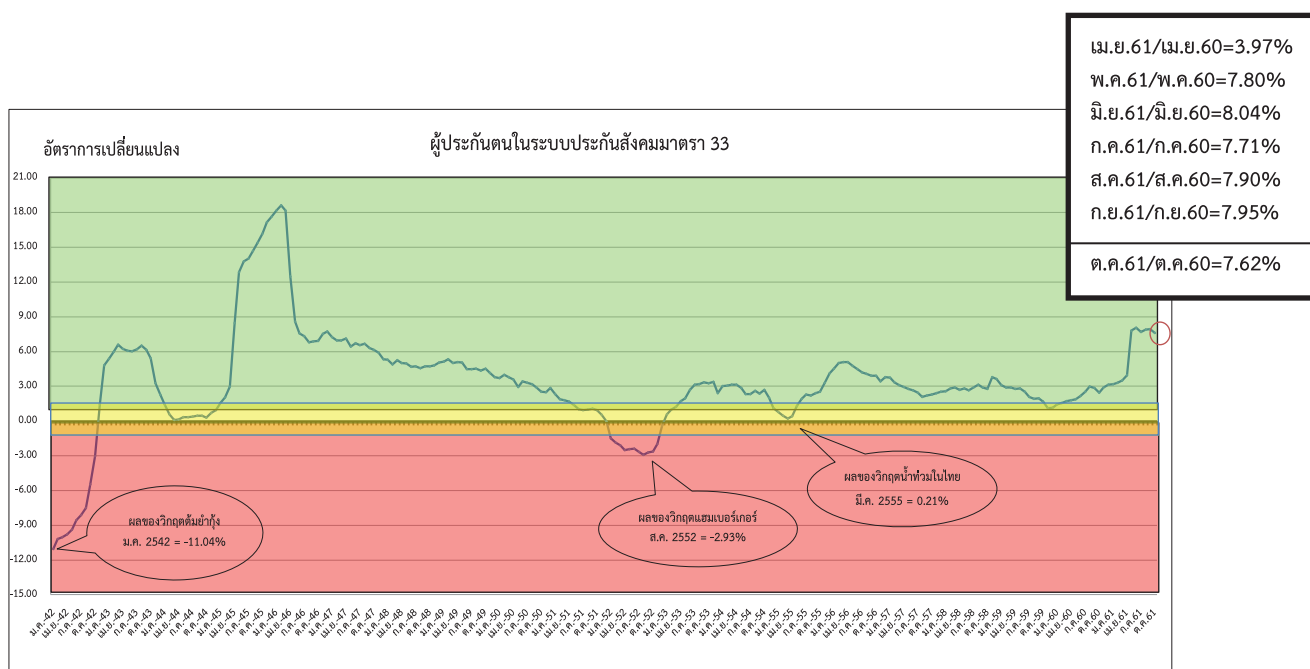
1. สรุปสถานการณ์ด้านแรงงานเดือนตุลาคม 2561 และประมาณการปี 2561 และปี 2562

1.1 สถานการณ์ตลาดแรงงาน เดือนตุลาคม 2561 และประมาณการปี 2561 และปี 2562

กำลังแรงงาน จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนตุลาคม 2561 พบว่าจำนวนประชากรผู้อยู่ในวัยทำงาน 56.37 ล้านคน ประกอบด้วยผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน 38.08 ล้านคน ผู้มีงานทำ 37.60 ล้านคน ผู้ว่างงาน 0.38 ล้านคน รอดูฤกษ์ 0.09 ล้านคน ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 18.29 ล้านคน

การจ้างงาน การจ้างงานเดือนตุลาคม 2561 ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 7.62 (ผู้ประกันตนมาตรา 33 เดือนตุลาคม 2561 จำนวน 11,511,272 คน โดยมีผู้ใช้แรงงานเข้าสู่งานเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีที่แล้ว จำนวน 815,524 คน) (แผนภาพที่ 1) การจ้างงานเฉลี่ยของเดือนมกราคม – ตุลาคม 2561 ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 6.10 การจ้างงานขยายตัวสูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยในช่วงเศรษฐกิจมีเสถียรภาพซึ่งอยู่ที่ ร้อยละ 3.50 (ใช้ฐานข้อมูลปี 2548 – 2551) กระทรวงแรงงานประมาณการการจ้างงานปี 2561 จะขยายตัวที่ร้อยละ 4.29 จากการขยายตัวของอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศ โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวสูง การลงทุนภาคเอกชน และการส่งออกสินค้ากลับมาขยายตัวสอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรม ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวหดตัวเล็กน้อยตามจำนวนนักท่องเที่ยวจีนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับการใช้จ่ายภาครัฐหดตัวเล็กน้อยจากรายจ่ายประจำ และประมาณการการจ้างงานปี 2562 จะขยายตัวที่ร้อยละ 3.98 จากคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวร้อยละ 3.5 – 4.5 โดยมีแรงสนับสนุนจากการใช้จ่ายภาครัฐครัวเรือน การปรับตัวดีขึ้นของการลงทุนรวม การปรับตัวดีขึ้นของภาคการท่องเที่ยว การขยายตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลกที่สามารถสนับสนุนการขยายตัวของการส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง และการเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้า การผลิต และการลงทุนระหว่างประเทศ

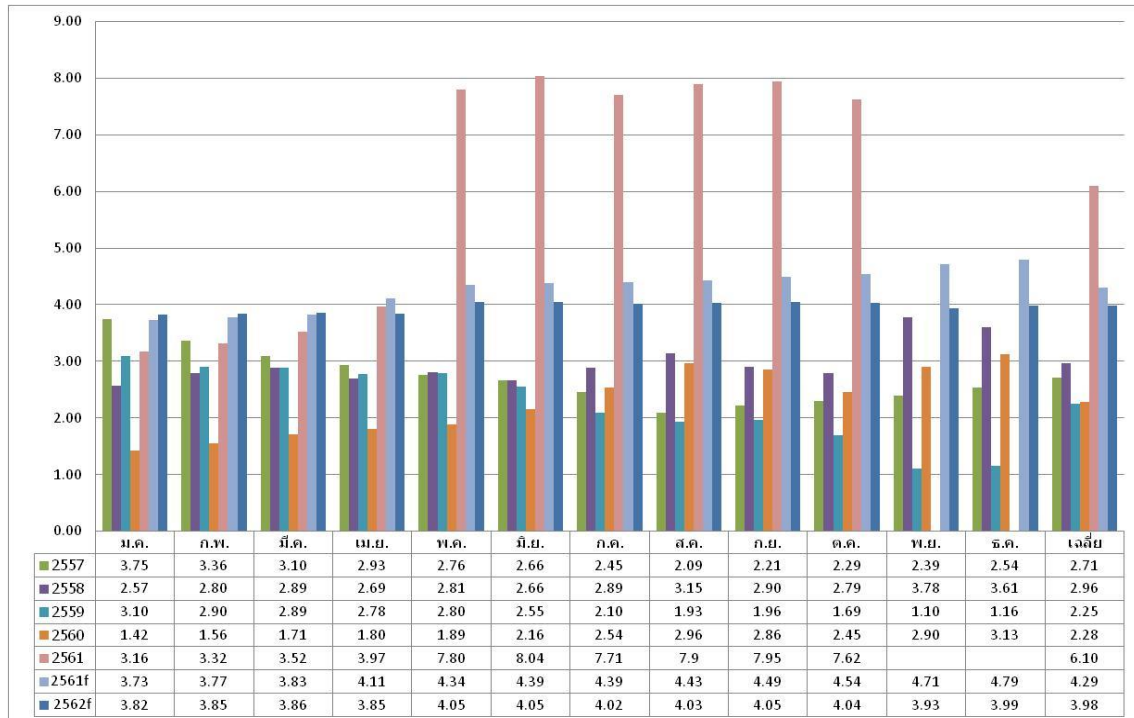
แผนภาพที่ 1: อัตราการเติบโตของจำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม (มาตรา 33 : YoY)

ที่มา : กลุ่มงานวิชาการเศรษฐกิจการแรงงาน กองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

แผนภาพที่ 2 อัตราการเติบโตของจำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม (มาตรา 33 : YOY) รายเดือน
เปรียบเทียบระหว่างปี 2557 – ประมาณการปี 2562

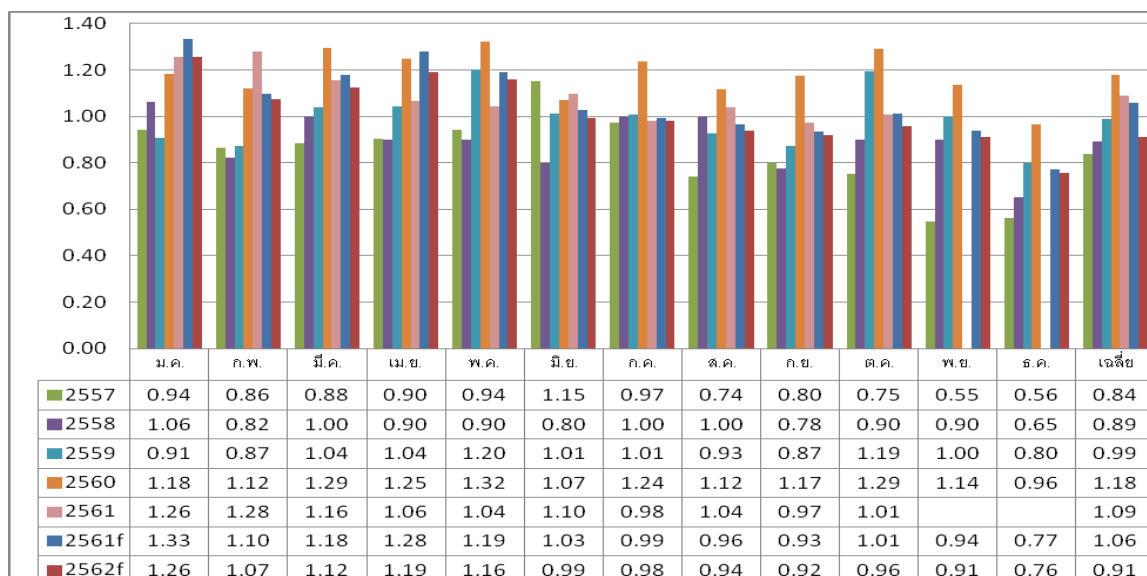
หมายเหตุ : f หมายถึง ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ประมวลผลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

การว่างงาน (ผู้ว่างงาน หมายถึง ผู้ไม่มีงานทำแต่พร้อมที่จะทำงาน) อัตราการว่างงานเดือนตุลาคม 2561 อยู่ที่ร้อยละ 1.01 ของกำลังแรงงานรวม ค่าเฉลี่ยของอัตราการว่างงานเดือนมกราคม – ตุลาคม 2561 อยู่ที่ร้อยละ 1.09 (แผนภาพที่ 3) กระทรวงแรงงานประมาณการอัตราการว่างงาน ปี 2561 จะอยู่ที่ร้อยละ 1.06 ปี 2562 อยู่ที่ร้อยละ 0.91

แผนภาพที่ 3 อัตราการว่างงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายเดือน
เปรียบเทียบปี 2557 – ประมาณการปี 2562

หมายเหตุ : f หมายถึง ประมาณการ

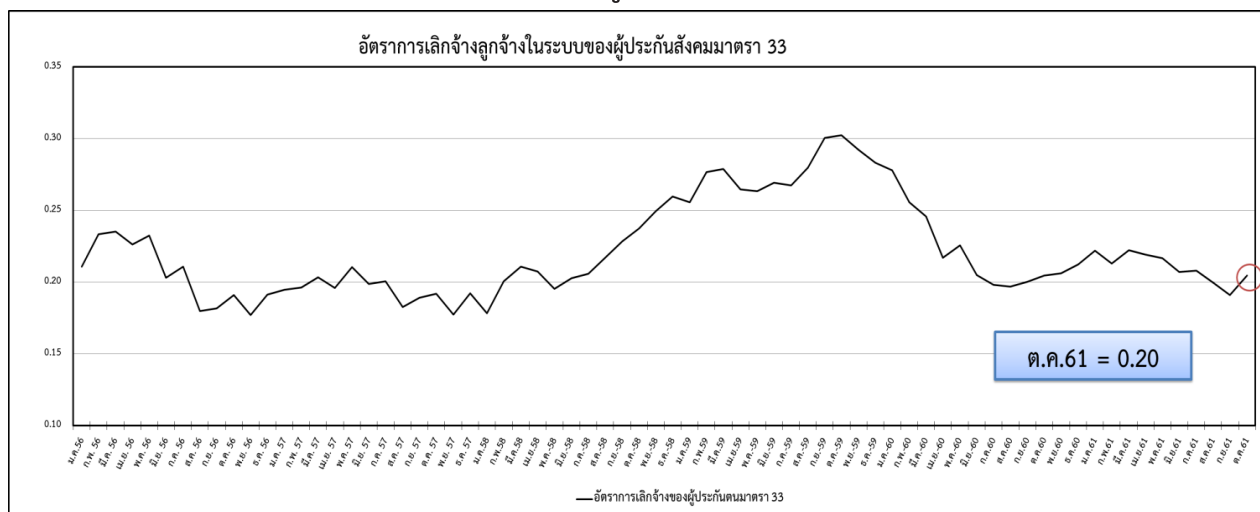
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

สถานการณ์การเลิกจ้าง ข้อมูลกระทรวงแรงงาน อัตราการเลิกจ้างลูกจ้างในระบบประกันสังคมมาตรา 33 เดือนตุลาคม 2561 คิดเป็นร้อยละ 0.20 เพิ่มขึ้นจากเดือนกันยายน 2561 ที่อยู่ที่ร้อยละ 0.19 แต่เท่ากับเดือนตุลาคม ปีที่แล้วที่มีอัตราการเลิกจ้างลูกจ้างอยู่ที่ร้อยละ 0.20 (แผนภาพที่ 3 และตารางที่ 1) การเลิกจ้างมีอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยในช่วงที่เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.17 (ใช้ฐานข้อมูล ปี 2548 – 2551) แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับช่วงวิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ ปี 2552 – 2553 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.55

แผนภาพที่ 3 : อัตราการเลิกจ้างลูกจ้างในระบบประกันสังคมมาตรา 33

ที่มา : กลุ่มงานวิชาการเศรษฐกิจการแรงงาน กองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ตารางที่ 1 อัตราการเลิกจ้างลูกจ้างในระบบประกันสังคมมาตรา 33

อัตราการเลิกจ้างลูกจ้างในระบบประกันสังคมมาตรา 33									
เดือน / ปี	2559			2560			2561		
	ผู้ประกันตน (ม.33)	เลิกจ้าง (สปส.)	อัตราการเลิกจ้าง (ม.33)	ผู้ประกันตน (ม.33)	เลิกจ้าง (สปส.)	อัตราการเลิกจ้าง (ม.33)	ผู้ประกันตน (ม.33)	เลิกจ้าง (สปส.)	อัตราการเลิกจ้าง (ม.33)
ม.ค.	10,314,551	26,375	0.26	10,460,594	29,076	0.28	10,791,655	23,935	0.22
ก.พ.	10,348,753	28,635	0.28	10,509,866	26,875	0.26	10,858,657	23,114	0.21
มี.ค.	10,365,424	28,904	0.28	10,542,660	25,901	0.25	10,913,304	24,238	0.22
เม.ย.	10,338,067	27,344	0.26	10,523,934	22,833	0.22	10,941,422	23,953	0.22
พ.ค.	10,347,954	27,238	0.26	10,543,612	23,795	0.23	11,365,815	24,608	0.22
มิ.ย.	10,377,038	27,930	0.27	10,601,371	21,701	0.20	11,454,211	23,727	0.21
ก.ค.	10,389,934	27,777	0.27	10,653,972	21,100	0.20	11,475,042	23,858	0.21
ส.ค.	10,385,238	29,068	0.28	10,692,454	21,025	0.20	11,537,041	23,028	0.20
ก.ย.	10,435,407	31,357	0.30	10,733,498	21,480	0.20	11,586,458	22,120	0.19
ต.ค.	10,439,864	31,570	0.30	10,695,748	21,873	0.20	11,511,272	23,533	0.20
พ.ย.	10,477,172	30,570	0.29	10,791,241	22,212	0.21			
ธ.ค.	10,511,821	29,748	0.28	10,840,579	23,023	0.21			

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ประมวลผลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

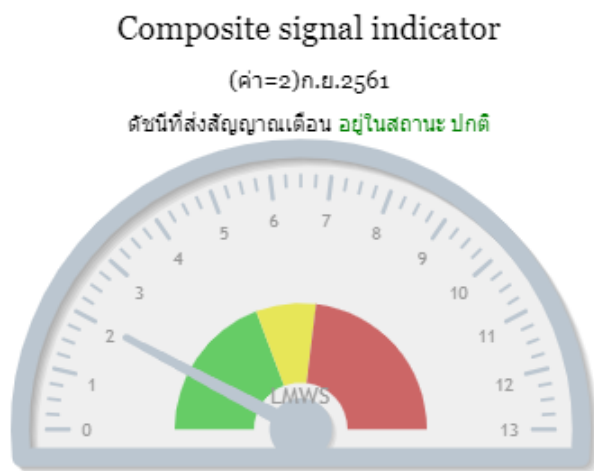
ข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เดือนตุลาคม 2561 โรงงานอุตสาหกรรมได้รับอนุญาตประกอบการ 382 โรง เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว โรงงานอุตสาหกรรมได้รับอนุญาตประกอบการ 289 โรง เพิ่มขึ้น 93 โรง เงินลงทุน 32,729.66 ล้านบาท เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว เงินลงทุน 82,292.43 ล้านบาท ลดลง 50,562.77 ล้านบาท คนงาน 9,211 คน เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว คนงาน 5,441 คน เพิ่มขึ้น 3,770 คน โรงงานอุตสาหกรรมที่เลิกกิจการ 113 โรงงาน เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว โรงงานอุตสาหกรรมที่เลิกกิจการ 95 โรงงาน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 18 โรงงาน เงินลงทุน 1,974.49 ล้านบาท เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วที่มีเงินลงทุน 3,384.55 ล้านบาท ลดลง 1,410.06 ล้านบาท คนงาน 2,870 คน เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วคนงาน 9,042 คน ลดลง 6,172 คน

ข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีการจดทะเบียนนิติบุคคลจัดตั้งใหม่เดือนตุลาคม 2561 ทั้งสิ้น 6,197 ราย เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วมีจำนวน 6,003 ราย เพิ่มขึ้น 194 ราย มูลค่าทุนจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ 19,962 ล้านบาท เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วมีจำนวน 39,723 ล้านบาท ลดลง 19,761 ล้านบาท ขณะที่นิติบุคคลจดทะเบียนเลิกกิจการ 2,166 ราย เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว จำนวน 1,797 ราย เพิ่มขึ้น 369 ราย มูลค่าทุนจดทะเบียนที่เลิกกิจการ 10,088 ล้านบาท เทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว จำนวน 10,030 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 58 ล้านบาท

1.2 แนวโน้มตลาดแรงงาน ปี 2561 (แนวโน้มการจ้างงาน ว่างงาน เลิกจ้าง)

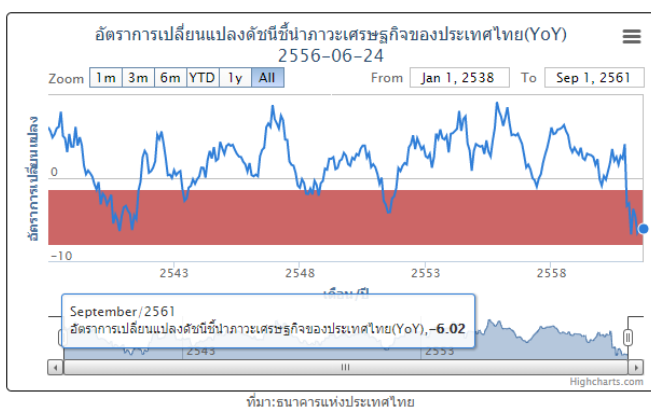
การวิเคราะห์แนวโน้มการจ้างงานในตลาดแรงงานด้วยดัชนีผสม (Composite Signal Indicator)

ภาพรวม : สัญญาณปกติ

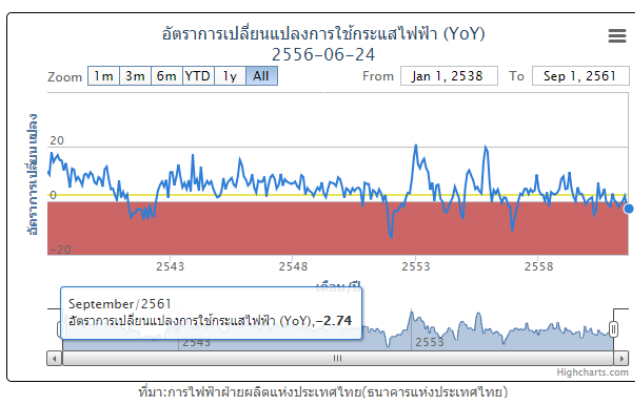
แนวโน้มการจ้างงานในภาพรวมของตลาดแรงงานในอีก 12 เดือนข้างหน้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 – กันยายน 2562 อยู่ในภาวะปกติ โดยมีดัชนีผสมส่งสัญญาณเดือน 2 ตัว ได้แก่ ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย และการใช้กระแสไฟฟ้า

ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจที่ส่งสัญญาณเดือน 2 ตัว ดังนี้

1. ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย

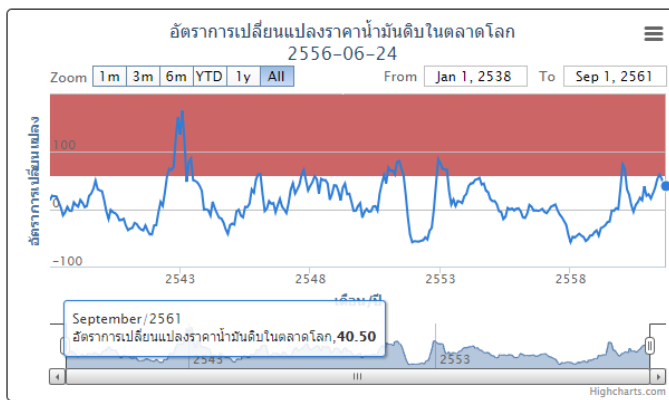
ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา (-6.02%:YoY) อยู่ในสถานะเตือนภัย (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -1.42) เนื่องจากองค์ประกอบดัชนีปรับลดลง ได้แก่ พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างทั่วประเทศ และดัชนีปริมาณการส่งออกสินค้า (ไม่รวมทองคำ) สำหรับองค์ประกอบอื่น ได้แก่ เงินทุนจดทะเบียนนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ ดัชนีความเชื่อมั่นภาคธุรกิจในอีก 3 เดือนข้างหน้า ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวตามอุปสงค์ภายในประเทศ

2. การใช้กระแสไฟฟ้า

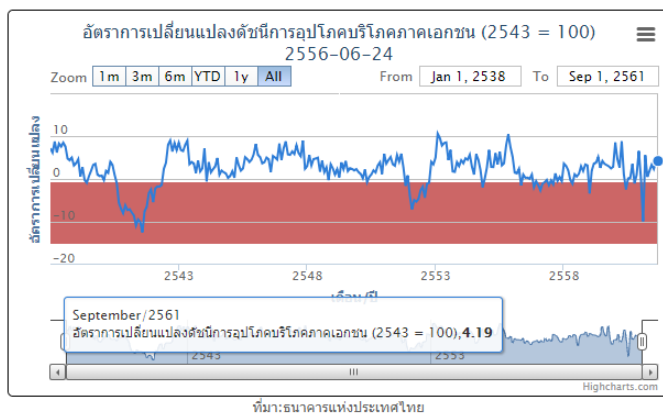
ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา (-2.74%:YOY) อยู่ในสถานะเตือนภัย (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.00) โดยปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลงทุกภาคส่วน ทั้งภาคครัวเรือน กิจการขนาดเล็ก กิจการขนาดกลาง และกิจการขนาดใหญ่

ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจที่ส่งสัญญาณปกติ 11 ตัว ดังนี้

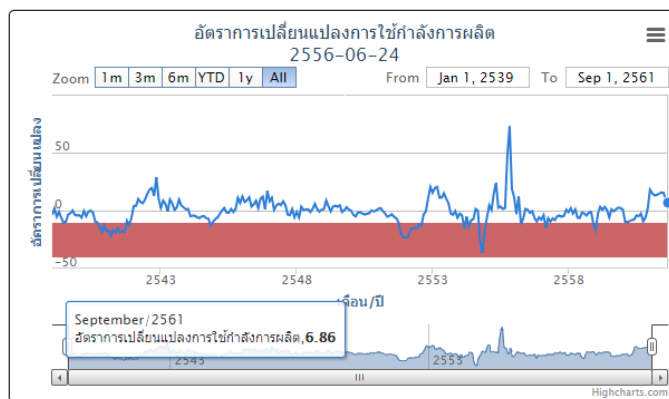
3. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (40.50% :YoY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่เกินร้อยละ 57.62) โดยได้รับแรงหนุนจากปริมาณส่งออกน้ำมันดิบจากอิหร่านจากการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ รวมถึงการคงปริมาณการผลิตน้ำมันของซาอุดีอาระเบียและรัสเซีย และปริมาณน้ำมันคงคลังสหรัฐฯ ที่ปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตามราคาน้ำมันดิบยังได้รับแรงกดดันจากความกังวลด้านสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน

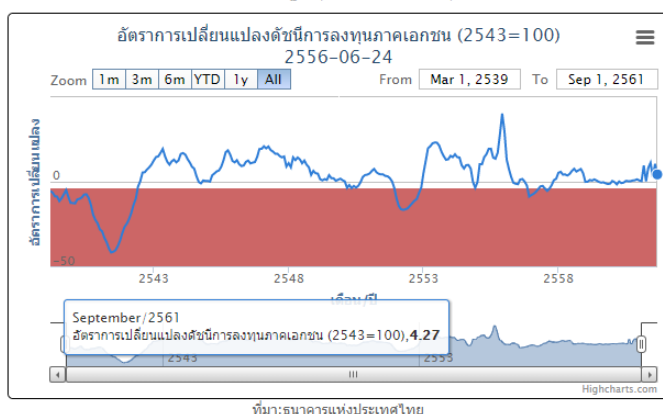
4. ดัชนีอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (4.19% :YoY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -0.86) โดยเป็นการขยายตัวในทุกหมวดการใช้จ่าย ยกเว้นหมวดสินค้าไม่คงทนที่หดตัวจากผลของฐานสูงในปีก่อนที่มีการเร่งซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และยาสูบก่อนการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต สำหรับปัจจัยสนับสนุนกำลังซื้อโดยรวมปรับตัวขึ้นเล็กน้อย

5. อัตราการใช้จ่ายการผลิต

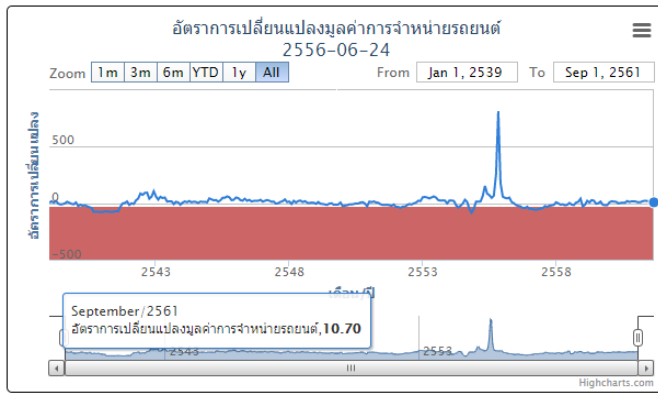
ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (6.86% :YOY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -10.46) ตามการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้จ่ายการผลิตในหมวดยานยนต์ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม และหมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม สอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรมปรับตัวสูงขึ้นในหมวดดังกล่าวที่เพิ่มขึ้น

6. ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน

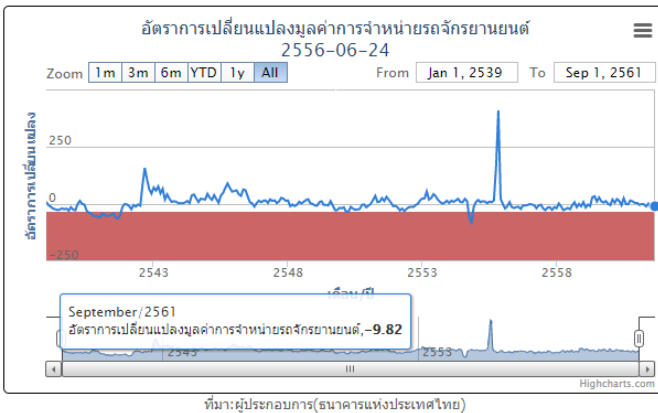
ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (4.27%:YOY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -12.51) ตามเครื่องชี้การลงทุนในด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ โดยเฉพาะยอดจำหน่ายคอมพิวเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และเครื่องทำความเย็น นอกจากนี้ การนำเข้าสินค้าทุนในหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยรวมยังขยายตัว

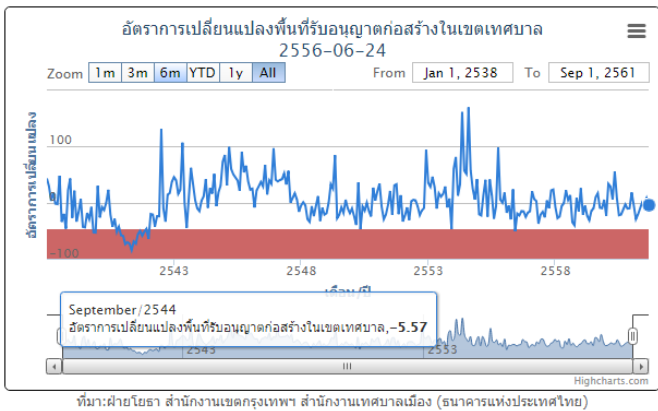
7. มูลค่าการจำหน่ายรถยนต์

ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (10.70% :YOY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -26.95) ตามยอดจำหน่ายรถยนต์ในประเทศที่ยังเติบโตต่อเนื่อง เพราะเศรษฐกิจไทยขยายตัวดีจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นรวมถึงการแนะนำรถยนต์รุ่นใหม่เข้าสู่ตลาด

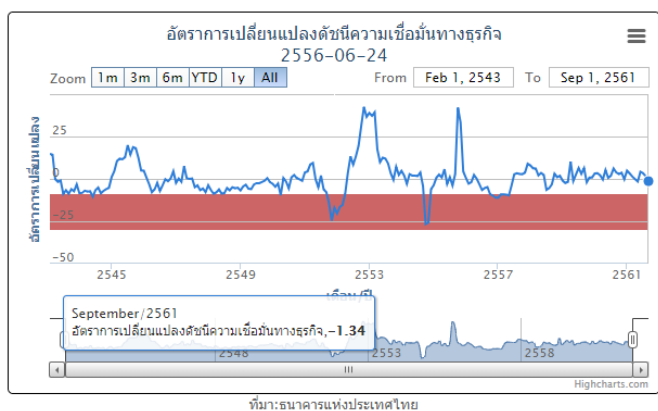
8. มูลค่าการจำหน่ายรถจักรยานยนต์

ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา (-9.82% :YOY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -33.41) สอดคล้องกับยอดจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ที่ชะลอตัว จากการปรับลดลงของยอดจำหน่ายรถจักรยานยนต์รุ่นขนาด 51 – 110 ซีซี, 111 – 125 ซีซี และตั้งแต่ 400 ซีซี ขึ้นไป นอกจากนี้ตลาดส่งออกมีการชะลอตัวในประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และเมียนมา

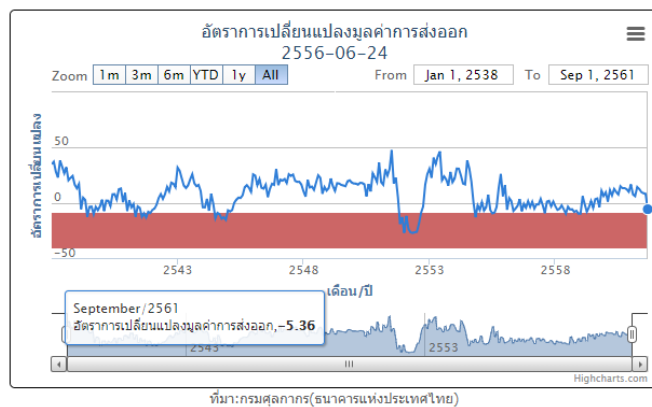
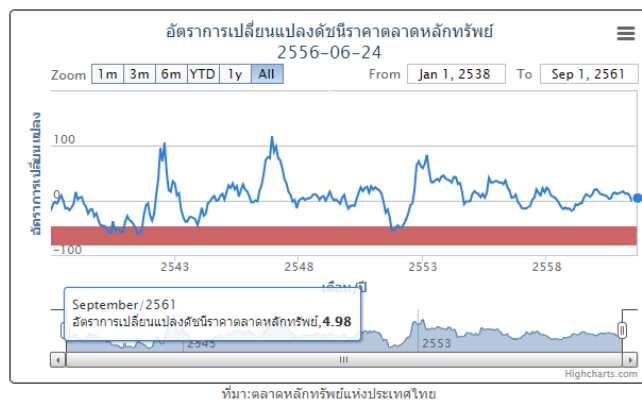
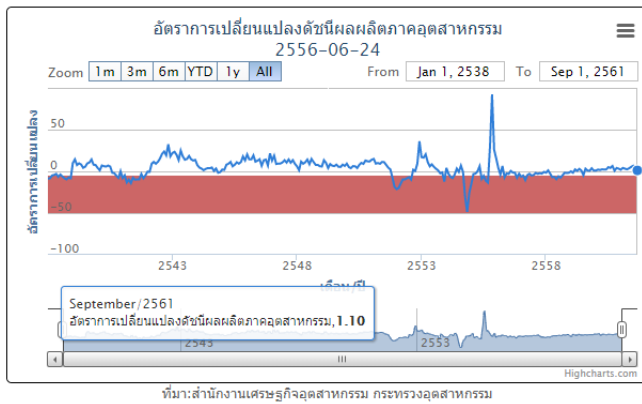
9. พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาล

ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา (-5.57% :YoY) แต่อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -45.61) เป็นการชะลอตัวทั้งในหมวดที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะอาคารชุด หมวดพื้นที่เพื่อการพาณิชย์ และหมวดอุตสาหกรรมและโรงงาน

10. ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ

ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา (-1.34% :YoY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -8.80) โดยความเชื่อมั่นด้านต้นทุนลดลงจากเดือนก่อนจากผู้ประกอบการผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจขนส่งและคมนาคม เห็นว่าต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นจากราคาพลังงานที่ผันผวน

11. ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม

ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (1.10% :YOY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -4.72) เนื่องจาก (1) หมวดยานยนต์ ตามการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศทั้งรถยนต์เชิงพาณิชย์และรถยนต์นั่งส่วนบุคคล สอดคล้องกับปริมาณจำหน่ายที่ขยายตัวสูง (2) หมวดอาหารและเครื่องดื่ม ตามการผลิตน้ำตาลเนื่องจากมีปริมาณผลผลิตอ้อยที่ออกมามากในช่วงก่อนหน้า และ (3) หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยเฉพาะการผลิตน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 และดีเซลหมุนเร็วที่ขยายตัวต่อเนื่องเพื่อรองรับอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวดี

12. ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์

ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา (4.98% :YoY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -45.27) ตามทิศทางของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น จีนและสิงคโปร์ โดยปัจจัยบวกที่สำคัญ ได้แก่ พื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งอันนำไปสู่การปรับประมาณการการเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โครงการลงทุนภาครัฐมีความคืบหน้า ประกอบกับกรอบระยะเวลาการเลือกตั้งที่ชัดเจนมากขึ้น

13. มูลค่าการส่งออก

ชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา (-5.86% :YOY) อยู่ในสถานะปกติ (สถานะปกติต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ -8.83) เนื่องจากรฐานการส่งออกปีที่แล้วสูง ขณะที่เดือนสิงหาคมได้เร่งส่งออกเป็นจำนวนมาก เพราะกังวลกับปัญหาสงครามการค้า ส่งผลให้การส่งออกในเดือนกันยายนมีมูลค่าลดลง ขณะเดียวกันเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าของไทย ก็ปรับตัวชะลอตัว และการส่งออกไทยไปจีนซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรง ส่งผลให้การส่งออกไทยไปจีนหดตัว

2. ประเด็นด้านแรงงานที่น่าสนใจ

Gig Economy กับรูปแบบการจ้างงานและการคุ้มครองแรงงานในอนาคต

Gig Economy คืออะไร

Gig หมายถึง งานที่มีรูปแบบการจ้างงานแบบระยะสั้นและจบเป็นครั้งคราว หรืองานประเภทฟรีแลนซ์ มีรูปแบบการทำงานที่ไม่ยึดติดกับที่ใดที่หนึ่ง จึงทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่มีการขับเคลื่อนด้วยการจ้างงานแบบครั้งคราว นี้ว่า Gig Economy

Gig Worker คือใคร

Gig Worker หมายถึง กลุ่มคนที่รับงานฟรีแลนซ์ ผู้ที่ทำงานพาร์ทไทม์ รับจ้างเอาท์ซอร์ส ไปจนถึงกลุ่มคนที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หารายได้เสริม เช่น Uber, Lineman, Lalamove, Findmaid และ Helpster ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มแรงงานที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ตั้งแต่คนยุคเบบี้บูมเมอร์ คนเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ และคนยุคมิลเลนเนียลที่คิดเป็นส่วนสูงสุดของแรงงานทั้งหมด

โดย Gig Worker เป็นได้ทั้งผู้รับงานชั่วคราวควบคู่กับงานประจำ และผู้รับงานเป็น Gig เต็มตัว ผลสำรวจของอีไอซีพบว่า ใน 10 คนของวัยทำงาน จะมี 3 คนเป็นประชากรชาว Gig และในสามคนนี้สามารถแบ่งเป็นคนที่มีการจ้างประจำอยู่แล้วแต่รับงานเสริมจำนวน 2 คน และคนที่รับงานครั้งคราวอย่างเต็มตัว จำนวน 1 คน ดังนั้นหากจะพูดถึง Gig ในปัจจุบัน สามารถจำแนกได้ 3 กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ 1) Gig ที่ทำทั้งงานประจำและงานนอก ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มีทักษะ มีความสามารถจะหารายได้มากกว่าหนึ่งช่องทาง 2) Gig ที่เป็นฟรีแลนส์เต็มตัวเพราะมองว่าไลฟ์สไตล์แบบนี้สนองตัวเอง เป็นแรงงานมีทักษะสูง/รายได้สูง เช่น โปรแกรมเมอร์ ดีไซน์เนอร์ กราฟฟิคดีไซน์ นักเขียน นักวางแผนทางการเงิน และ 3) กลุ่มแรงงานนอกระบบที่ใช้ทักษะต่ำ/รายได้น้อย เช่น คนขับรถรับจ้าง เป็นต้น

ปัจจัยที่สนับสนุนการเติบโตของ Gig Economy

การเติบโตของ Gig Economy¹ มีปัจจัยสนับสนุนมาจาก 1) การเติบโตของเทคโนโลยีและโลกออนไลน์ที่ทำให้อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของตลาดแรงงานมาพบกันได้ง่ายขึ้น 2) แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) ที่ทำให้คนสามารถนำสินทรัพย์ของตนเองมาแบ่งให้คนอื่นใช้งานเพื่อสร้างรายได้ ทำให้เกิดช่องทางหารายได้ใหม่ๆ เช่น Airbnb ที่ให้คนนำที่พักมาปล่อยเช่า หรือ Uber ที่ทำให้เราสามารถนำรถมาประกอบอาชีพคนขับรถ และ 3) ค่านิยมของคนยุคใหม่ที่ต้องการมีอิสระ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มีความเป็นตัวของตัวเอง เป้าหมายของการทำงานของคนยุคมิลเลนเนียล² คือการให้ความสำคัญกับการได้ทำงานที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงความสามารถในการสร้างสรรค์และการได้เป็นเจ้านายตัวเอง และความต้องการความสมดุลในชีวิตส่วนตัวและงาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจ้างงานไปสู่ Gig Economy เพิ่มมากขึ้น

¹ (อองกลนะ 2561)

² (BCCJ 2017)

Gig กับเทรนด์โลก

จากการศึกษาเกี่ยวกับ Gig Economy และการสำรวจตลาดแรงงานของ Gig Worker ในหลายประเทศพบว่า จำนวนประชากรชาว Gig เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่แรงงานในอนาคตจะหันมาจ้างงานแบบครั้งคราวเพิ่มขึ้น เนื่องจากในยุคปัจจุบัน Gig Worker สามารถหางานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ง่ายขึ้น เช่น Handy, LinkedIn หรือ TaskRabbit โดยเทคโนโลยีดังกล่าวช่วยอำนวยความสะดวกและเพิ่มความสามารถในจับคู่ทักษะประสบการณ์ และงานให้กับ Gig Worker รวมถึงตัวเลือกของเวลา สถานที่ และลักษณะงานที่แรงงานสนใจ ขณะเดียวกันนายจ้างสามารถเข้าถึงแหล่งของตลาดแรงงานที่มีทักษะและประสบการณ์ตรงกับความต้องการได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องจ้างแรงงานในระยะยาว นอกจากนี้โลกออนไลน์ทำให้ระบบการจ้างงานไม่ได้ถูกจำกัดแค่ภายในประเทศ ในปัจจุบันมีแพลตฟอร์มออนไลน์สัญชาติออสเตรเลียอย่าง “Freelancer.com” ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ที่สามารถเชื่อมต่อแรงงานฟรีแลนซ์กับตำแหน่งงานมากกว่า 19 ล้านคน ใน 247 ประเทศ โดยในปี 2009 ถึงปี 2014 จำนวนผู้ใช้แพลตฟอร์มนี้สูงเพิ่มขึ้นจาก 1 ล้านคน ถึง 10 ล้านคน

ในขณะที่แทบทุกแหล่งข้อมูลคาดการณ์ว่าการจ้างงานแบบ Gig Economy มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่มีความชัดเจนในข้อมูลสถิติของจำนวน Gig Worker โดยมีการประมาณการจำนวน Gig Worker ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละหน่วยงานที่ทำการสำรวจ ข้อมูลจาก เจพีมอร์แกนเชส³ รายงานว่ามี Gig Worker ในโลกออนไลน์ประมาณร้อยละ 4.3 ของประชากรทั้งหมด และในทุก ๆ ปี หน่วยงาน Upwork และ Freelancers Union⁴ จะรายงานข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานที่เป็นฟรีแลนซ์ โดยในปี 2017 รายงานจำนวนฟรีแลนซ์ในสหรัฐฯ อยู่ที่ร้อยละ 36 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และข้อมูลจากการสำรวจโดยธนาคารกลางสหรัฐฯ⁵ พบว่ามี Gig Worker ในปี 2017 อยู่ประมาณร้อยละ 31 ของประชากรวัยแรงงาน โดยในจำนวน Gig Worker ทั้งหมดจะมีผู้ที่ทำงานเสริมนอกเหนือจากอาชีพหลัก ร้อยละ 12 และข้อมูลของสหราชอาณาจักร คาดว่ามี Gig Worker อยู่ประมาณ 1.1 ล้านคน⁶

แม้ว่าข้อมูลสถิติของจำนวนประชากรชาว Gig จะยังมีความหลากหลาย เนื่องจากตลาดแรงงานของ Gig Economy ครอบคลุมตั้งแต่ผู้มีงานประจำอยู่แล้วและรับงานเสริม ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นฟรีแลนซ์เป็นอาชีพหลัก รวมถึงแรงงานนอกระบบที่ไม่มีสัญญาการจ้างงานซึ่งยากต่อการจัดเก็บข้อมูล แต่ผลการศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลของการทำงานแบบ Gig คล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) ต้องการรายได้เสริมจากงานหลัก 2) เป็นงานอดิเรก 3) เป็นอาชีพหลัก 4) เป็นการช่วยเหลือครอบครัว 5) ต้องการเพิ่มพูนทักษะหรือต้องการความท้าทายใหม่ๆ หรือ 6) ต้องการลักษณะการทำงานแบบยืดหยุ่น

ในประเทศญี่ปุ่นที่การจ้างงานมีลักษณะที่ยืดหยุ่นน้อยกว่าในยุโรปและสหรัฐฯ ระบบการจ้างงานแบบญี่ปุ่นดั้งเดิมให้ความสำคัญกับความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานจนวัยเกษียณอายุ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แต่ในปัจจุบันที่โลกเปลี่ยนเป็นโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ระบบเดิมไม่เอื้อต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้เชี่ยวชาญได้มีความเห็นต่อ Gig Economy ในญี่ปุ่น⁷ว่า การจ้างงานแบบ Gig Economy จะเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจและส่งเสริมนวัตกรรม และยังสามารถสร้างเศรษฐกิจญี่ปุ่นที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในอนาคตได้อีกด้วย

³ (Farrell and Greig 2016)

⁴ (Upwork 2017)

⁵ (FED 2018)

⁶ (Gaskell 2018)

⁷ (BCCJ 2017)

และเห็นว่าญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดของคน (Shift in how people think) เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดการจ้างงานที่เปลี่ยนไป แสดงให้เห็นถึงการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจ้างงานสู่รูปแบบ Gig Economy มากยิ่งขึ้น

Gig Economy ในไทย

ระบบการจ้างงานแบบ Gig Economy ในไทยนั้นถือว่ามีมาตั้งแต่อดีต เช่น การรับจ้างตามเรือกสวนไร่นา ในฤดูเก็บเกี่ยว หรือการรับจ้างใช้แรงงานของคนจีนสมัยก่อน ที่ได้ค่าจ้างเป็นครั้ง ๆ ถ้าเจ้าไหนไม่มีงานก็รับงานจากเจ้าอื่นโดยไม่มีพันธสัญญา ลักษณะการจ้างงานดังกล่าวจัดเป็น Gig ในยุคสมัยนั้น โดยทั่วไปผู้ที่รับงานแบบครั้งคราวในยุคก่อนส่วนใหญ่เป็นคนที่มีการศึกษาน้อย ส่วนผู้ที่มีการศึกษาสูงมักนิยมทำงานให้กับบริษัทขนาดใหญ่มากกว่า แต่ในปัจจุบัน Gig Economy ในไทยมีความหลากหลายมากขึ้นในด้านการศึกษา อายุ และประเภทอาชีพ ผลสำรวจของ EIC ธนาคารไทยพาณิชย์⁸ พบว่าประเทศไทยมีประชากรชาว Gig อยู่ประมาณร้อยละ 30 ของคนวัยทำงาน และมีความหลากหลายทั้งอายุ รายได้ ระดับการศึกษา โดยมีรายได้อยู่ที่ประมาณ 15,000 – 50,000 บาท ขึ้นอยู่กับประเภท คุณภาพ และความขยัน นอกจากนี้ผลสำรวจยังบอกได้ว่า มีคนไทยอยากลาออกจากงานประจำมารับงาน Gig อย่างเต็มตัวมากถึง ร้อยละ 86

แม้ว่ากระแส Gig Economy ในประเทศไทย อาจจะยังไม่ได้เติบโตเร็วเท่ากับในต่างประเทศ แต่แนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ตามสภาพเศรษฐกิจและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการจ้างงานผ่านช่องทางออนไลน์สำหรับชาวฟรีแลนซ์โดยเฉพาะเกิดใหม่จำนวนมาก เช่น Fastwork และ Freelancebay รวมถึงแพลตฟอร์มอื่น ๆ เช่น Lalamove, Findmaid และ Helpster ซึ่งเป็นช่องทางอำนวยความสะดวกให้เกิดการจ้างงานใน Gig Economy มากยิ่งขึ้น

โอกาสและความเสี่ยงของ Gig Economy

ข้อดีของรูปแบบการจ้างงานใน Gig Economy คือ ความยืดหยุ่นในการทำงาน ลูกจ้างสามารถบริหารจัดการเวลาและสถานที่ได้เอง สามารถเลือกประเภทงานที่ตนเองต้องการได้ นายจ้างได้ประโยชน์จากการจ้างงานระยะสั้นเป็นครั้งคราวที่ตรงกับทักษะที่ต้องการ ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการจ้างงานระยะยาว เช่น การจ่ายเงินเดือน วันลาหยุด วันลาป่วย และการคุ้มครองแรงงาน ในมิติของระบบเศรษฐกิจรูปแบบการจ้างงานดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการผลักดันให้เกิดการพัฒนาฝีมืออยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการจ้างงานระยะสั้นที่จับคู่นายจ้างกับแรงงานที่มีทักษะตรงกับความต้องการเป็นหลัก แพลตฟอร์มออนไลน์ที่เกิดขึ้นจำนวนมากทำให้แรงงานหางานได้ง่ายขึ้นจากการจับคู่อุปสงค์และอุปทานที่เป็นไปได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้การจ้างงานแบบชั่วคราว ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดการจ้างงานในกลุ่มที่มีภาระ คนพิการ หรือผู้สูงอายุ ถือเป็นช่องทางการจ้างงานที่สามารถให้ทุกกลุ่มเข้าถึงงานได้ง่ายขึ้น

การเติบโตของ Gig Economy ส่งผลให้เกิดข้อถกเถียงขึ้น โดยเฉพาะประเด็นเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกจ้าง ผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายให้ความเห็นว่า การจ้างงานแบบอิสระเป็นช่องทางที่ผู้ประกอบการใช้เพื่อหลีกเลี่ยงค่าจ้างขั้นต่ำ ปฏิเสธการจ่ายเงินบำนาญ รวมถึงการไม่จ่ายสิทธิวันหยุดพักผ่อนให้กับลูกจ้าง ทำให้เกิดข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานชาว Gig จากหลายฝ่าย เช่น กรณีของ Uber ที่โดนฟ้องว่าคนขับ Uber ควรได้รับสิทธิเสมือนกับ

⁸ (Thaipublica 2017)

เป็นลูกจ้าง สมควรที่จะได้รับค่าจ้างตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและได้รับสิทธิวันหยุดพักผ่อน โดยเทศบาลนครนิวยอร์ก ได้ออกกฎหมาย “Freelance isn’t free Act”⁹ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2017 เพื่อคุ้มครองและปกป้องสิทธิประโยชน์ของคนทำอาชีพอิสระ โดยครอบคลุมไปถึงสัญญาจ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษร การได้รับค่าจ้างที่ตรงเวลาและเต็มจำนวน และการคุ้มครองต่าง ๆ

ดังนั้นในปัจจุบันแรงงานที่รับงานอิสระจึงถูกมองว่าเป็น self-employed ที่รับจ้างงานในฐานะ independent contractor หรือเป็นอิสระจากนายจ้าง ซึ่งจะไม่ได้รับผลประโยชน์และการคุ้มครองในฐานะลูกจ้าง ผู้ที่ทำงานอิสระที่มากขึ้น ทำให้มีประเด็นที่ควรคำนึงถึง ด้านความเสี่ยงของแรงงานอิสระ เช่น การไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาล สิทธิวันหยุด ลาป่วย ไปจนถึงความไม่แน่นอนของรายได้ที่อาจส่งผลให้เกิดปัญหารายได้ไม่เพียงพอ รวมถึงการขาดอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างเนื่องจาก Gig Worker ไม่ถือเป็นลูกจ้างตามกฎหมายแรงงาน ในขณะที่ลูกจ้างประจำที่รับงานชั่วคราวควบคู่ไปกับการทำงานประจำ อาจส่งผลให้นายจ้างเสียประโยชน์จากการทำงานที่ไม่เต็มเวลาของลูกจ้าง

รูปแบบการจ้างงานในอนาคต

ด้วยค่านิยมในรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไป ทำให้ข้อจำกัดด้านการศึกษา อายุ เพศ ลดความสำคัญลง แต่เน้นที่ทักษะและเวลา เป็นหลัก และทำให้แรงงานสามารถเข้าถึงตำแหน่งงานแบบชั่วคราวได้ง่ายยิ่งขึ้น มีอิสระในการทำงานมากขึ้น ทำให้แนวโน้มการจ้างงานลักษณะดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น **ผู้ประกอบการ**สามารถเข้าถึงกลุ่มแรงงานที่มีทักษะตรงกับความต้องการได้ง่าย มีแนวโน้มที่จะจ้างลูกจ้างประจำลดลงและจ้างงานระยะสั้นตามขึ้นงานมากขึ้น เช่น การจ้าง Outsource หรือการจ้างงานชั่วคราวตามความต้องการทักษะแรงงานต่องานแต่ละชิ้นงาน จำนวน**แรงงาน**ที่รับจ้างงานชั่วคราวมีมากขึ้น สามารถเลือกงานที่ตรงกับไลฟ์สไตล์และความต้องการของตนเอง สามารถทดลองงานจากการรับจ้างชั่วคราวเพื่อเป็นการค้นพบตัวเองก่อนรับงานประจำ รวมถึงมีจำนวนลูกจ้างประจำที่รับงานชั่วคราวควบคู่ไปกับงานประจำมากยิ่งขึ้น

การมุ่งสู่การจ้างงานที่ดีใน Gig Economy

การร่วมมือกันหาทางออกให้กับอนาคตของการจ้างงานที่มีแนวโน้มเป็นการจ้างงานแบบระยะสั้นและมีลักษณะที่เป็นงานอิสระเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนความเห็นและร่วมมือกันจากทั้งฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์สูงสุด **ผู้ประกอบการ**จะต้องมีการปรับตัวให้มีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับลักษณะของลูกจ้างที่มีอิสระและมีแนวทางในการทำงานที่ปรับเปลี่ยนตามความต้องการได้ รวมถึงลูกจ้างประจำที่อาจมีการรับงานชั่วคราวควบคู่ไปกับการทำงานประจำ **ภาคแรงงาน**จำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะ/ความเชี่ยวชาญเฉพาะที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอยู่เสมอ มีความรับผิดชอบสูง และมีความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง มีการพัฒนาต่อเนื่องตลอดชีวิต **ภาครัฐ**ควรมีการวางแผนในการดูแลและคุ้มครองแรงงาน รวมถึงมาตรฐานการจ้างงานเพื่อสนับสนุนการทำงานในรูปแบบดังกล่าว เช่น รูปแบบประกันสังคมที่เหมาะสมกับกลุ่ม Gig worker การกำหนดการทำสัญญาจ้าง การดูแลสิทธิและการคุ้มครองแรงงาน ตลอดจนการจัดสวัสดิการแรงงานในรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรมีการจัดการข้อมูลการจ้างงานในรูปแบบดังกล่าว เพื่อให้การจับคู่ระหว่างอุปสงค์และอุปทานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

⁹ (NYC 2017)

- Adi Gaskell. 2018. *The Demographics Of The Gig Economy*. 1 August. 24 October 2018 ที่เข้าถึง.
<https://www.forbes.com/sites/adigaskell/2018/08/01/the-demographics-of-the-gig-economy/#6347af8069fb>.
- BCCJ. 2017. "British Chamber of Commerce in Japan." *The Gig Economy: Risks and Rewards*. 10 October. October 2018 ที่เข้าถึง. <https://www.bccjapan.com/news/2017/10/gig-economy-risks-and-rewards/>.
- Diana Farrell, และ Fiona Greig. 2016. "The Online Platform Economy: Why Growth Has Peaked." *JP Morgan Chase*. November. 15 October 2018 ที่เข้าถึง.
<https://www.jpmorganchase.com/corporate/institute/document/jpmc-institute-online-platform-econ-brief.pdf>.
- FED. 2018. "Federal Reserve." *Report on the Economic Well-Being of U.S. Households in 2017*. May. 24 October 2018 ที่เข้าถึง. <https://www.federalreserve.gov/publications/files/2017-report-economic-well-being-us-households-201805.pdf>.
- NYC. 2017. "Freelance Isn't Free Act." *NYC Consumer Affairs*. 15 May. 24 October 2018 ที่เข้าถึง.
<https://www1.nyc.gov/site/dca/about/freelance-isnt-free-act.page>.
- Thaipublica. 2017. ใครๆ ล้วนอยากเป็น gig และใครๆ ก็เป็น gig ได้ รายได้ประมาณ 15,000-50,000 บาท/เดือน. 7 พฤศจิกายน. 2561 ตุลาคม 2018 ที่เข้าถึง. <https://thaipublica.org/2017/11/eic-research-series-gig/>.
- Upwork. 2017. "Upwork." *Freelancers predicted to become the U.S. workforce majority within a decade, with nearly 50% of millennial workers already freelancing, annual "Freelancing in America"*. 17 October. 17 October 2018 ที่เข้าถึง. <https://www.upwork.com/press/2017/10/17/freelancing-in-america-2017/>.
- อรรถภูมิ อองกุลนะ. 2561. *กรุงเทพธุรกิจ (จุดประกาย)*. 2 พฤษภาคม. 15 ตุลาคม 2561 ที่เข้าถึง.
<http://www.judprakai.com/life/454>.

3. ดัชนีชี้วัดภาวะแรงงาน

ภาคผนวก

ตารางแสดงการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวสัญญาณเตือนภัยการจ้างงานจากดัชนีชี้้นำเศรษฐกิจแรงงาน

ตารางแสดงการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวสัญญาณเตือนภัยการจ้างงานจากดัชนีชี้นำเศรษฐกิจแรงงาน

ดัชนีที่ส่งสัญญาณเตือน	ค่าตัวแปรและอัตราการเปลี่ยนแปลง										ค่าอ้างอิงที่ไม่กระทบตลาดแรงงาน	ผลการวิเคราะห์
	พฤษภาคม		มิถุนายน		กรกฎาคม		สิงหาคม		กันยายน			
	60	61	60	61	60	61	60	61	60	61		
1.มูลค่าการจำหน่ายรถยนต์ (คัน)	66,425	82,605 24.36%	69,794	85,541 22.56%	65,174	79,656 22.22%	67,962	87,104 28.17%	77,592	85,897 10.70%	-26.95%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
2.อัตราการใช้จ่ายกลักรผลิต(%) (ปีฐาน 2543)	53.91	61.73 14.51%	52.63	60.89 15.69%	52.65	60.81 15.50%	56.53	61.50 8.79%	56.43	60.30 6.86%	-10.46%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
3.ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (ปีฐาน 2543)	167.07	173.16 3.65%	158.27	166.78 5.38%	155.59	165.95 6.66%	171.00	173.81 1.64%	170.48	172.35 1.10%	-4.72%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
4. การใช้กระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	16,511.03	16,330.83 -1.09%	15,921.58	15,946.52 0.16%	15,672	15,972.87 1.91%	16,411.19	16,069.8 -2.08%	16,047.97	15,608.07 -2.74%	0%	ส่งสัญญาณเตือน พ.ค. 61 และ ก.ย. 61 และส่งสัญญาณปกติ มิ.ย. - ส.ค. 61
5. มูลค่าการจำหน่ายรถจักรยานยนต์ (คัน)	188,881	168,482 10.80%	175,802	179,522 2.12%	160,000	134,076 -16.23%	156,500	153,495 -1.92%	155,800	140,500 -9.82%	-33.41%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
6. ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (ปีฐาน 2543)	154.63	157.55 1.89%	147.09	151.98 3.32%	153.99	157.54 2.31%	153.50	159.90 4.17%	162.63	169.44 4.19%	-0.86%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
7. มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)(สินค้าอุตสาหกรรมอุตสาหกรรม)	19,793.94	21,574.98 9.81%	19,810.72	20,423.94 8.97%	18,743.44	20,423.94 8.97%	21,016.95	22,794.45 8.46%	21,872.99	20,699.82 -5.36%	-8.83%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
8.ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ	52.3	51.5 -1.53%	50.7	52.8 4.14%	50.3	52.00 3.38%	50.7	51.40 1.38%	52.2	51.50 -1.34%	-8.80%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน ก.พ. - มิ.ย. 61
9.ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (ปีฐาน 2543)	241.75	261.45 8.15%	242.13	269.01 11.10%	243.36	249.94 2.70%	242.57	267.72 10.37%	241.43	251.74 4.27%	-12.51%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน ก.พ. - มิ.ย. 61
10. พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาล(พัน ตร.ม.)	1,775.74	1,615.92 -9.00%	1,626.00	1,653.01 1.66%	1,372.71	1,363.67 -0.66%	1,565.624	1,698.03 8.46%	1,589.07		-45.61%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน ก.พ. - มิ.ย. 61
11. ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย	157.63	150.52 -4.51%	160.84	150.37 -6.51%	160.18	150.51 -6.04%	160.92	150.87 -6.25%	160.23	150.58 -6.02%	-1.42%	ส่งสัญญาณเตือนตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
12.ดัชนีราคาส่งออกสุทธิรายปี	1,561.66	1,726.97 10.59%	1,574.74	1,595.58 1.32%	1,576.08	1,701.79 7.98%	1,616.61	1,721.58 6.52%	1,673.16	1,756.41 4.98%	-45.27%	ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่เดือน พ.ค. - ก.ย. 61
13. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก	50.33	76.98 52.95%	46.37	74.40 60.45%	48.48	74.25 53.16%	51.70	72.53 40.29%	56.15	78.89 4.50%	57.62%	ส่งสัญญาณเตือน มิ.ย. 61 ส่งสัญญาณปกติตั้งแต่ พ.ค. และ ก.ค. - ก.ย.

